

Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:

Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych <i>** wpisz symbol</i>
W 01	A.W1	- Zna mianownictwo anatomiczne w języku polskim, łacińskim i angielskim.	= ĆWICZENIA Odpowiedź ustna i prezentacja szczegółów anatomicznych na preparatach, modelach, planszach.	WY, CS
W02	A.W2	- Zna i opisuje budowę makroskopową narządów ciała ludzkiego.	= SPRAWDZIANY I-II-III-IV, a/ część praktyczna - rozpoznanie i wpisanie do karty odpowiedzi nazwy w języku łacińskim lub angielskim 7 szczegółów anatomicznych, wybranych z listy bazowej i zaznaczonych na preparatach, kościach, planszach.	
W03	A.W2	- Zna i objaśnia topografię narządów głowy, szyi, klatki piersiowej, brzucha, miednicy, grzbietu, kończyny górnej i dolnej.	b/ część teoretyczna - w formie ustnej odpowiedzi na wylosowane pytania, podsumowujące określony zakres wiedzy teoretycznej i praktycznej z anatomii, obejmującej działy: 1. osteologia z syndesmologią; 2. część prosektoryjna – mięśnie, naczynia, nerwy obwodowe,	
W04	A.W2	- Zna i uzasadnia budowę ciała ludzkiego w podejściu czynnościowym / układy: kostno-stawowy, mięśniowy, krążenia, oddechowy, pokarmowy, moczowy, płciowy, nerwowy, narządy zmysłów i powłoka wspólna /		
W05	A.W3	- Opisuje wzajemne zależności między narządami w podejściu topograficznym i czynnościowym.		

			narządy wewnętrzne; 3. centralny układ nerwowy i narządy zmysłów.	
U 01	A.U4	- Wnioskuje o relacjach między strukturami anatomicznymi w oparciu o preparacje anatomiczne.	= EGZAMIN PRAKTYCZNY – Wpisanie poprawnej nazwy 30 wskazanych strzałką na preparatach, kościach, modelach, plakatach szczegółów anatomicznych w języku łacińskim lub angielskim .	WY, CS
U02	A.U5	- Posługuje się w mowie i w piśmie mianownictwem anatomicznym.	= EGZAMIN TEORETYCZNY – Udzielenie ustne poprawnej odpowiedzi na wszystkie 4 wylosowane pytania obejmujące wszystkie działy anatomii.	

** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM – ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK – samokształcenie, EL- E-learning.

Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw:

Wiedza:4

Umiejętności:4

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie studenta (h)
1. Godziny kontaktowe:	160
2. Czas pracy własnej studenta (samokształcenie):	156
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	316
Punkty ECTS za moduł/przedmiotu	16,5
Uwagi	

Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)

Wykłady

Semestr 1 /zimowy/

1. Kręgosłup – kształt i podział. Cechy kręgów z poszczególnych odcinków. Budowa kręgu szyjnego I i II. Kość krzyżowa. Szkielet klatki piersiowej. Połączenia szkieletu osiowego. Połączenia w zakresie kręgosłupa. Połączenia w zakresie klatki piersiowej. /2h/
2. Połączenia w zakresie kończyny górnej. Kanał nadgarstka z zawartością. Kość miedniczna. Połączenia w zakresie kończyny dolnej. /2h/
3. Mózgoczaszka – podział kości i ich szczegółowy opis /2h/
4. Twarzoczaszka – podział kości i ich szczegółowy opis. /2h/
5. Ogólne wiadomości o mięśniach, naczyniach, nerwach. Nerw trójdzielnny. Zwoje: uszny, rzęskowy i skrzydłowo-podniebienny /2h/
6. Topografia szyi. Powiezie szyi. Mięśnie szyi. Splot szyjny. Żyła szyjna wewnętrzna. /2h/
7. Gardło. Krtań. Nerw IX. Nerw X – odcinek głowowy i szyjny. /2h/
8. Mięśnie klatki piersiowej. Dół pachowy i jama pachowa. Mięśnie kończyny górnej w tym mięśnie ręki. /2h/
9. Tętnica podobojczykowa. Tętnica pachowa. Tętnica ramienna. Tętnica promieniowa i łokciowa. Splot ramienny. Długie nerwy splotu ramiennego. /2h/
10. Mięśnie grzbietu powierzchowne i głębokie – podział i unerwienie. Gałęzie grzbietowe nerwów rdzeniowych. Mięśnie miednicy. Mięśnie brzucha. Pochewka mięśnia prostego brzucha. /2h/

Semestr 2 /letni/

1. Kanał pachwinowy. Kanał udowy. Splot krzyżowy. Mięśnie uda. Kanał zastronowy. Kanał przywodzicieli. Mięśnie podudzia. Mięśnie stopy. /2h/
2. Nerw udowy i zastronowy. Nerw kulszowy, piszczelowy, strzałkowy wspólny. Unerwienie skórne kończyny dolnej. Tętnica udowa. Tętnica piszczelowa przednia i tylna. Sieć stawowa kolana. Żyła odpiszczelowa i odstrzałkowa. Dół podkolanowy. Naczynia i nerwy stopy. /2h/
3. Tchawica, oskrzela, płuca / segmenty /. Przełyk. Nerw błędny – odcinek piersiowy. Aorta piersiowa. Żyły ścienne klatki piersiowej. Przewód piersiowy. /2h/
4. Serce – topografia i budowa. Worek osierdziowy. Mięsień czynnościowy i przewodnictwa serca. Unaczynienie i unerwienie serca. Krążenie krwi pre- i postnatalne. Żyła główna górna. Łuk aorty. /2h/
5. Otrzewna i stosunki otrzewnowe. Żołądek, dwunastnica, jelito cienkie, jelito grube. Aorta brzuszna i żyła główna dolna. Część gruczołowa jamy brzusznej: wątroba, trzustka, śledziona. Nerw błędny w odcinku brzuszny /duże sploty trzewne/. /2h/
6. Przestrzeń zaotrzewnowa. Narządy układu moczowego: nerka, moczowód, pęcherz moczowy. Cewka moczowa męska i żeńska. Miednica mniejsza – narządy płciowe wewnętrzne i zewnętrzne męskie i żeńskie. Tętnica biodrowa wewnętrzna, krocze, przepona miednicy i moczowo-płciowa. /2h/
7. Ogólny opis mózgu. Kresomózgowie boczne i jego elementy. Płaszcz i kora mózgu. Podział na płaty i zakręty z uwzględnieniem ważniejszych ośrodków korowych. Wyspa. Nerwy węchowe /I/. Węchomózgowie. Drogi węchowe. Układ limbiczny. Istota biała mózgu – rodzaj włókien. Komora boczna kresomózgowia. Jądra podkorowe kresomózgowia. Torebka wewnętrzna. Rozmieszczenie pozostałych torebek kresomózgowia. Kresomózgowie środkowe – pierwotne i wtórne połączenia mózgu. /2h/
8. Międzymózgowie. Komora trzecia. Śródmózgowie. Jądra nakrywki. Wodociąg mózgu. Nerw III i IV. /2h/
9. Tyłomózgowie. Most – budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Jądra nerwów V, VI, VII. Mózdzek – Budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Drogi mózdzku. Rdzeń przedłużony – budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Komora IV. Jądra nerwów VIII, IX, X, XI, XII. Twór siatkowaty. /2h/
10. Rdzeń kręgowy – budowa zewnętrzna i ważniejsze cechy budowy wewnętrznej. Opony rdzenia kręgowego. Drogi nerwowe rdzenia kręgowego. Układ pozapiramidowy. Układ autonomiczny. Układ współczulny – część szyjna, piersiowa, brzuszna, miedniczna /zwoje, gałęzie, nerwy/. Sploty: sercowy, płucny, aortowo-piersiowy. Układ przywspółczulny. Omówienie dróg mózgowych.

/2h/

Seminaria – nie dotyczy

Ćwiczenia

Semestr 1 /zimowy/

CZĘŚĆ PIERWSZA / Osteologia z Syndesmologią /.

1. Podział na grupy ćwiczeniowe. Regulamin ćwiczeń. Mianownictwo anatomiczne. Osie i płaszczyzny ciała. Części i okolice ciała. Szkielet – podział. Rodzaje kości. Rodzaje połączeń kości. Budowa stawu. Podział stawów i rodzaje ruchów w stawach. /2h/
2. Szkielet osiowy. Kręgosłup. Budowa kręgu. Cechy kręgów z poszczególnych odcinków kręgosłupa. Budowa kręgu szyjnego I i II. Kość krzyżowa./2h/
3. Żebra. Mostek. Połączenia szkieletu osiowego: w zakresie kręgosłupa, klatki piersiowej, połączenia kręgowo-czaszkowe. /2h/
4. Kości obręczy kończyny górnej. Kości kończyny górnej wolnej. Kości ręki. /2h/
5. Połączenia w zakresie kończyny górnej. Stawy: mostkowo-obojczykowy, barkowo-obojczykowy, ramienny, łokciowy, promieniowo-łokciowy dalszy, promieniowo-nadgarstkowy. Stawy ręki. Kanał nadgarstka. /2h/
6. Obręcz kończyny dolnej – kość miedniczna. Kość: biodrowa, łonowa, kulszowa. Kości kończyny dolnej wolnej: udowa, rzepka, piszczelowa, strzałkowa. Kości: skokowa, piętowa. Pozostałe kości stopy ogólnie. /2h/
7. Połączenia w zakresie kończyny dolnej. Staw krzyżowo-biodrowy, spojenie łonowe, więzozrosty miednicy. Stawy kończyny dolnej wolnej: biodrowy, kolanowy, skokowo-goleniowy. Miednica – wymiary zewnętrzne i wewnętrzne. Kanał rodny kostny. Stawy stopy: poprzeczny stępu, stępowo-śródstopne. Pozostałe stawy i połączenia stopy ogólnie. /2h/
8. Czaszka – podział kości. Kości mózgowoczaszki (ogólnie; szczegółowo na wykładzie - czołowa, klinowa, potyliczna, ciemieniowa). Kość skroniowa - szczegółowo. Kanały kości skroniowej - szczegółowo. /2h/
9. Czaszka. Kości twarzoczaszki parzyste i nieparzyste (ogólnie – szczegółowo na wykładzie): Połączenia kości czaszki: staw skroniowo- żuchwowy, więzozrosty, chrząstkozrosty. /2h/ Nerwy czaszkowe I – XII. /2h/
10. Czaszka jako całość: Podstawa czaszki. Jama nosowa kostna. Oczodół.
11. Czaszka jako całość: Jamy i doły czaszki. Dół czaszki przedni, środkowy, tylny. Dół: skroniowy, podskroniowy, zażuchwowy, skrzydłowo-podniebienny. /2h/
12. Czaszka jako całość – twarzoczaszka. I Sprawdzian: 1-szy termin /część praktyczna i teoretyczna. Zakres ćwiczeń 1-12 części pierwszej / osteologia z syndesmologią / . /2h/
13. Czaszka jako całość – mózgowoczaszka. I Sprawdzian: 1-szy termin cd. /część praktyczna i teoretyczna. Zakres ćwiczeń 1-12 części pierwszej / osteologia z syndesmologią / . /2h/

CZĘŚĆ DRUGA / Ćwiczenia Prosektoryjne /

1. Mięśnie mimiczne. Nerw twarzowy. Ślinianka przyuszna. Droga unerwienia ślinianki przyusznej. Tętnica szczękowa. Tętnica twarzowa. I Sprawdzian 2-gi termin/ poprawkowy z ćw.12. /2h/
2. Nerw trójdzielny - I i II gałąź /nerw oczny i nerw szczękowy/ i miejsca ich wyjścia na twarzy. Zwoje: rzęskowy i skrzydłowo-podniebienny. Przedsiónek jamy ustnej. Jama ustna właściwa. Język – budowa, mięśnie, unaczynienie, unerwienie motoryczne i sensoryczne. Nerw podjęzykowy. I Sprawdzian 2-gi termin / poprawkowy z ćw.13/. /2h/
3. Podniebienie miękkie. Migdałki podniebienne. Zęby (ogólnie). Ślinianka podjęzykowa i podżuchwowa. Nerw trójdzielny – III gałąź /n. żuchwowy/. Mięśnie żuchwy unoszące i obniżające. Mięśnie szyi powierzchowne/2h/
4. Topografia szyi i jej okolice. Trójkąty szyi, ich ograniczenie i zawartość. Mięśnie szyi głębokie. Nerw dodatkowy /N.XI/. Tętnica szyjna wspólna prawa i lewa. Tętnica szyjna zewnętrzna. Tętnica szyjna wewnętrzna – odcinek szyjny. Żyła szyjna wewnętrzna – zewnętrzne dopływy głowowe i szyjne. Żyły szyjne powierzchowne. Splot szyjny.. /2h/
5. Nos zewnętrzny, jama nosowa, zatoki przynosowe. Gardło – części, mięśnie. Nerw językowo-

gardłowy /N.IX/. Węzły chłonne głowy i szyi. Część szyjna pnia współczulnego: zwoje, gałęzie, nerwy naczyniowe i narządowe /2h/

6. Krtani – jama krtani, chrząstki, więzadła, stawy, mięśnie. Gruczoł tarczowy i gruczoły przytarczyczne. Nerw błędny /N.X/ - odcinek głowowy i szyjny. /2h/
7. Mięśnie klatki piersiowej. Żyła ramiennie-głowowa. Dół pachowy i jama pachowa. /2h/
8. Kończyna górna – MIĘŚNIE: podział, przyczepy, czynność, unerwienie. Mięśnie: obręczy /barku/, ramienia, przedramienia. Dół łokciowy. Kanał nadgarstka. /2h/
9. Kończyna górna – NERWY: splot ramienny – budowa, położenie, odgałęzienia krótkie i długie /przebieg i zakres unerwienia/. /2h/
10. Kończyna górna – NACZYNIA: Tętnice: podobojczykowa, pachowa, ramienna, promieniowa i łokciowa / sieć stawowa łokcia/. Żyły: głębokie i powierzchowne. Węzły chłonne pachowe, obszar spływu chłonki. /2h/
11. Kończyna górna – RĘKA: mięśnie ręki, unerwienie, żyły i tętnice ręki (łuki tętnicze). /2h/
12. Kończyna górna – ruchomość w stawach /rodzaj i zakres/. II Sprawdzian 1-szy termin /część praktyczna i teoretyczna/. Zakres ćwiczeń: 1-11 części drugiej /ćw. prosektoryjne/. /2h/
13. Kończyna górna – unerwienie skórne kończyny górnej. II Sprawdzian 1-szy termin /część praktyczna i teoretyczna. Zakres ćwiczeń: 1-11 części drugiej /ćw. prosektoryjne/. /2h/
14. Mięśnie grzbietu powierzchowne. Gałęzie grzbietowe nerwów rdzeniowych. Mięśnie grzbietu głębokie – ogólnie, bez przyczepów, podział, czynność. II Sprawdzian - 2-gi termin /poprawkowy z ćw. 12/. /2h/
15. Mięśnie brzucha. Pochewka mięśnia prostego brzucha. Powięź brzucha. Fałdy pępkowe otrzewnej i doły pachwinowe na przedniej ścianie brzucha. Kanał pachwinowy – ograniczenie, zawartość. Kanał udowy. Przepukliny. Tętnica biodrowa wspólna. Tętnica biodrowa zewnętrzna. II Sprawdzian -2-gi termin /poprawkowy z ćw. 13/. /2h/
16. Kończyna dolna – MIĘŚNIE: mięśnie: obręczy / miednicy/, uda, podudzia, stopy. Trójkąt udowy, kanał zastonowy, kanał przywodzicieli, dół podkolanowy. /2h/
17. Kończyna dolna – NACZYNIA : - Tętnice: udowa, podkolanowa, piszczelowa przednia, piszczelowa tylna. Sieć stawowa kolana. Sieci kostkowe. Tętnice stopy, łuk podeszwy. – Żyły: głębokie i powierzchowne. Węzły chłonne: pachwinowe i podkolanowe. /2h/

Semestr 2 /letni/

18. Kończyna dolna – NERWY: Splot lędźwiowy: budowa i nerwy. Splot krzyżowy: budowa i nerwy. Unerwienie skórne kończyny dolnej. /2h/
19. Jama klatki piersiowej. Położenie trzew „in situ”. Śródpiersie – podział i zawartość. Opłucna, jama opłucnowa i jej zachyłki. Tchawica. Oskrzela. Płuca. /2h/
20. UKŁAD CHŁONNY: główne naczynia chłonne: przewód chłonny prawy, przewód piersiowy – obszar spływu chłonki. Główne naczynia i węzły chłonne: głowy i szyi, kończyny górnej i dolnej, jamy klatki piersiowej i jamy brzusznej. Część piersiowa pnia współczulnego: zwoje, gałęzie, nerwy. Duże sploty autonomiczne klatki piersiowej. /2h/
21. SERCE – topografia, budowa zewnętrzna. Jamy serca – budowa wewnętrzna. Mięsień czynnościowy i przewodnictwa. Zastawki serca. Szkielet serca. Naczynia własne i czynnościowe serca. Worek osierdziowy. /2h/
22. Unerwienie serca. Łuk aorty. Aorta piersiowa. Żyła główna górna. Żyły ścienne klatki piersiowej. Przełyk. Nerw błędny /X/ - odcinek piersiowy. Krążenie krwi prenatalne /płodowe/ i postnatalne. /2h/
23. Przepona – przyczepy, czynność, unerwienie, unaczynienie. Jama brzuszna. Położenie trzew „in situ”. Otrzewna – jej części i stosunki otrzewnowe narządów; więzadła, sieci, krezki. Torba sieciowa. /2h/
24. Przewód pokarmowy – żołądek, jelito cienkie: dwunastnica, jelito czcze, jelito kręte; jelito grube: kątnica, okrężnica, odbytnica. /2h/
25. Część gruczołowa jamy brzusznej: wątroba, trzustka, śledziona. /2h/
26. Aorta brzuszna z odgałęzieniami. Żyła wrotna. Żyła główna dolna. Nerw błędny /X/ - odcinek brzuszny. Część brzuszna i miedniczna pnia współczulnego. Duże sploty autonomiczne jamy

brzuszej i miednicy. /2h/

27. Narządy układu moczowego: nerka, moczowód, pęcherz moczowy, cewka moczowa męska i żeńska. Nadnercze. /2h/
28. Miednica mniejsza – narządy płciowe męskie wewnętrzne i zewnętrzne. /2h/
29. Miednica mniejsza – narządy płciowe żeńskie wewnętrzne i zewnętrzne. /2h/
30. Krocze. Tętnica biodrowa wewnętrzna. Nerw sromowy. Przepona miednicy i moczowo-płciowa. /2h/
31. Różnice topograficzne narządów miednicy mniejszej żeńskiej i męskiej.
III Sprawdzian 1-szy termin ½ grupy /część praktyczna i teoretyczna.
Zakres ćwiczeń: 14-30 części drugiej /ćw. prosektoryjne/. /2h/
32. Topografia nerwów i naczyń miednicy mniejszej.
III Sprawdzian 1-szy termin ½ grupy /część praktyczna i teoretyczna.
Zakres ćwiczeń: 14-30 części drugiej /ćw. prosektoryjne/. /2h/

CZĘŚĆ TRZECIA / Centralny Układ nerwowy, Narządy Zmysłów /.

1. Rozwój mózgowia / pęcherzyki pierwotne i wtórne /. Ogólny opis oraz podział anatomiczny i kliniczny mózgowia. Opony mózgowia. Zatoki opony twardej. Zbiorniki podpajęczynówki. Płyn mózgowo – rdzeniowy / krążenie /. Położenie nerwów czaszkowych na podstawie mózgowia.
III Sprawdzian. 2-gi termin /poprawkowy/ z ćw. 31. /2h/
2. Unaczynienie mózgowia: żyły /powierzchnowe i głębokie/ mózgu, tętnice mózgu /koło tętnicze mózgu/. Kresomózgowie boczne i jego elementy. Płaszcz i kora mózgu. Podział na płaty i zakręty. Wyspa. Ważniejsze ośrodki korowe. III Sprawdzian. 2-gi termin /poprawkowy/ z ćw. 32. /2h/
3. Nerw węchowy /N.I/. Węchomózgowie. Drogi węchowe. Istota biała mózgu – rodzaje włókien. Jądra podkorowe kresomózgowia. Torebka wewnętrzna. Rozmieszczenie pozostałych torebek kresomózgowia. Komora boczna kresomózgowia. Układ limbiczny. /2h/
4. Kresomózgowie środkowe. Międzymózgowie. Komora trzecia. /2h/
5. Śródmózgowie. Jądra nakrywki. Wodociąg mózgu. Nerw III i IV. Układ pozapiramidowy. /2h/
6. Tyłomózgowie. Most. Jądra nerwów: V, VI, VII. Nerw VI. Mózdzek. Podział anatomiczny i kliniczny mózdzku. Drogi mózdzku. /2h/
7. Rdzeń przedłużony – budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Jądra nerwów: VIII, IX, X, XI, XII. Nerw VIII. Powtórka nerwów: IX, X, XI, XII. Twór siatkowaty. Komora czwarta. /2h/
8. Rdzeń kręgowy – budowa zewnętrzna i wewnętrzna. Drogi nerwowe rdzenia. Kanał kręgowy: opony rdzenia kręgowego. Sploty żyłne kręgowo wewnętrzne. Układ autonomiczny. /2h/
9. Narząd wzroku – budowa i funkcja. Droga wzrokowa. Droga odruchu źrenic na światło. /2h/
10. Narząd słuchu i równowagi – budowa i funkcja. Droga słuchowa i statyczna. /2h/
11. Oko – uzupełnienie funkcji. IV Sprawdzian 1-szy termin ½ grupy /część praktyczna i teoretyczna.
Zakres ćwiczeń: 1-10 części trzeciej / C.U.N. i Narządy Zmysłów/. /2h/
12. Ucho- uzupełnienie funkcji. IV Sprawdzian 1-szy termin ½ grupy /część praktyczna i teoretyczna.
Zakres ćwiczeń: 1-10 części trzeciej / C.U.N. i Narządy Zmysłów /. /2h/
13. Omówienie egzaminu praktycznego / Regulamin/. Powtarzanie materiału: kości, kończyny – preparaty mokre, zwłoki, modele anatomiczne. Muzeum Katedry Anatomii.
IV Sprawdzian. 2-gi termin /poprawkowy/ z ćw. 11. /2h/
14. Powtórzenie materiału: kości, kończyny – preparaty mokre, zwłoki, modele anatomiczne. Muzeum Katedry Anatomii. IV Sprawdzian. 2-gi termin /poprawkowy/ z ćw. 12. /2h/
15. Powtórzenie materiału: kości, kończyny – preparaty mokre, zwłoki, modele anatomiczne. Muzeum Katedry Anatomii.
Trzeci termin poprawkowy / ostateczny/ ze Sprawdzianów III i IV, warunkujący dopuszczenie do Egzaminu Praktycznego w pierwszym terminie sesji letniej. /2h/

Literatura podstawowa:

ANATOMIA PRAWIDŁOWA I rok Wydział Lekarski 2019 – 2020

A. Podręczniki obowiązujące:

1. ANATOMIA CZŁOWIEKA REPETYTORIUM Ryszard Aleksandrowicz Bogdan Cizek Krzysztof Krasucki PZWL Wydawnictwo Warszawa 2014, wyd.1
2. KOMPENDIUM Z ANATOMII PRAWIDŁOWEJ CZŁOWIEKA, Tom I, II, III.
Wydanie I polskie pod redakcją Bohdana Gworysa. Medpharm Polska 2012, 2013r.
3. Memorix Anatomy red wyd pol B Cizek, Edra 2017 i nowsze

B. Podręczniki podstawowe:

1. Anatomia człowieka; tom 1, 2, 3, 4, 5; A. Bochenek, M. Reicher;
Warszawa 1998-2000
2. Prometeusz. Atlas anatomii człowieka, atlas z podręcznikiem; tom 1, 2, 3;
M. Schuenke, E.Schuelte, U. Schumacher, M. Voll, K. Wesker. Red. wyd. polskiego J.St.
Gielecki, A. Żuranda i inni; Medpharm Polska; Wrocław 2009 (lub wydania nowsze)

ATLASY:

1. Atlas anatomii; AM Gilroy, BR MacPherson, LM Ross;
Red. wyd. polskiego J. Moryś; Medpharm Polska (wyd. najnowsze)
2. Sobotta Atlas anatomii człowieka; tom 1, 2, 3; R.Putz, R. Pabs
Red. IV wyd. polskiego W. Woźniak, K. Jędrzejewski; Elsevier Urban & Partner (wyd.
najnowsze)

Literatura uzupełniająca i inne pomoce:

C. Podręczniki uzupełniające:

1. Gray Anatomia; Podręcznik dla studentów; tom 1, 2, 3.
RL Drake, AW Vigl, AWM Mitchel. Red. wyd. polskiego M. Bruska, B. Cizek, P. Kowiański,
S. Woźniak; Elsevier Urban & Partner; Wrocław 2010
2. Anatomia prawidłowa człowieka; podręcznik dla studentów i lekarzy medycyny; tom 1, 2, 3;
T. Marciniak, M. Ziótkowski; Wrocław 1991

ATLASY:

1. Atlas anatomii człowieka; FH Netter
Red. wyd. polskiego K. Jędrzejewski, W. Woźniak; Elsevier Urban & Partner; Wrocław 2008

Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)

- Sale prosektoryjne i sala wykładowa.
- Zwłoki ludzkie, preparaty mokre: kończyny, tułowia, narządów wewnętrznych, mózgowie.
- Szkielety ludzkie, kości czaszki, poszczególne kości szkieletu.
- Modele anatomiczne.
- Plansze, plakaty anatomiczne.
- Zdjęcia RTG. Rzutnik multimedialny.

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)

1. Student powinien być odpowiednio ubrany (ubiór ma być godny -bez ekstrawagancji, buty zakrywające stopę na płaskiej podeszwie)
2. Student powinien posiadać biały fartuch lekarski i rękawice lateksowe (lub nitrylowe w przypadku uczulenia).
3. Student powinien posiadać na ćwiczeniach Atlas anatomiczny i Zeszyt do ćwiczeń /wg zaleceń jak wyżej/.
4. Student powinien wykazać się podstawową wiedzą o budowie anatomicznej człowieka z zakresu szkoły średniej.

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny).

1. Obowiązkowa obecność na ćwiczeniach. Każda nieobecność musi być odrobiona, łącznie z dniami rektorskimi i godzinami dziekańskimi.
2. Pozytywne oceny z odpowiedzi ustnych ze wskazaniem szczegółów anatomicznych na preparatach, modelach anatomicznych podczas ćwiczeń są warunkiem dopuszczenia do każdego z czterech Sprawdzianów /I-IV/.
3. Pozytywne zdanie wszystkich Sprawdzianów /I-IV/, składających się z części praktycznej, której zdanie warunkuje przystąpienie do części teoretycznej /ustnej/ jest warunkiem dopuszczenia do Egzaminu końcowego, składającego się z dwóch części:
  - 1/ Egzaminu Praktycznego – przeprowadzonego na preparatach, zwłokach, modelach, plakatach, kościach. Polegającego na wpisaniu przez studenta do karty odpowiedzi nazw 30 wskazanych strzałkami szczegółów anatomicznych w języku łacińskim lub angielskim. Do zaliczenia egzaminu praktycznego wymagane jest min. 20 poprawnych odpowiedzi, co umożliwia przystąpienie do:
  - 2/ Egzaminu Teoretycznego – polegającego na odpowiedzi ustnej na wylosowane cztery pytania z zagadnień podanych w gablocie ogłoszeń dla studentów. Do zaliczenia egzaminu należy udzielić poprawnej odpowiedzi na wszystkie 4 pytania.
4. Pozytywne zdanie Egzaminu Praktycznego warunkuje dopuszczenie do Egzaminu Teoretycznego, którego pozytywne zdanie warunkuje zaliczenie przedmiotu Anatomia Prawidłowa.

Ocena:	Kryteria oceny: (tylko dla przedmiotów/modułów kończących się egzaminem,)
Bardzo dobra (5,0)	90-100%
Ponad dobra (4,5)	80-90%
Dobra (4,0)	70-80%
Dość dobra (3,5)	67-70%
Dostateczna (3,0)	67%

Nazwa i adres jednostki prowadzącej moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

Uniwersytet Medyczny Wrocław
Katedra Morfologii i Embriologii Człowieka
Zakład Anatomii Prawidłowej

50-368 Wrocław ul.Chatubińskiego 6a
tel. 71/ 784 – 13-31, 784 – 00 -79

email: agnieszka.perlicka-lukaszun@umed.wroc.pl
bozena.kurc-darak@umed.wroc.pl

Koordynator / Osoba odpowiedzialna za moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

Dr Zygmunt Domagała
zygmunt.domagala@umed.wroc.pl

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia: Imię i Nazwisko, stopień/tytuł naukowy lub zawodowy, dziedzina naukowa, wykonywany zawód, forma prowadzenia zajęć .

Zygmunt Domagała dr,	adiunkt	- anatomia – nauczyciel akademicki – ćwiczenia, wykłady
Bohdan Gworys dr hab.	ucp	- anatomia – nauczyciel akademicki – wykłady.
Mirosław Trzaska dr,	st.wykl.	- anatomia – nauczyciel akademicki – ćwiczenia.
Michał Porwolik dr,	adiunkt	- anatomia – nauczyciel akademicki – ćwiczenia.
Sławomir Woźniak dr,	adiunkt	- anatomia – nauczyciel akademicki – ćwiczenia.
Paweł Dąbrowski dr,	adiunkt	- anatomia – nauczyciel akademicki – ćwiczenia.
Piotr Chmielewski dr,	asystent	- anatomia – nauczyciel akademicki – ćwiczenia.
Bożena Kurc-Darak dr,	st.wykl.	- anatomia – nauczyciel akademicki – ćwiczenia.
Anna Rohan-Fugiel dr,	asystent	- anatomia – nauczyciel akademicki – ćwiczenia.
Marek Syrycki dr,	st.wykl.	- anatomia – nauczyciel akademicki – ćwiczenia.
Krzysztof Porwolik dr,	ucp	- anatomia – nauczyciel akademicki – ćwiczenia.
Agnieszka Pinkowska lek.,	asystent	- anatomia – nauczyciel akademicki – ćwiczenia.
Elżbieta Poradnik dr,	st.wykl.	- anatomia – nauczyciel akademicki – ćwiczenia.
Jowita Woźniak dr,	asystent	- anatomia – nauczyciel akademicki – ćwiczenia.
Danuta Biegańska-Dembowska lek.,	st.wykl.	- anatomia – nauczyciel akademicki – ćwiczenia.
Marcin Ziajkiewicz dr,	asystent	- anatomia – nauczyciel akademicki – ćwiczenia.

Data opracowania sylabusu

08.07.2019 r.

Sylabus opracował(a)

Dr Zygmunt Domagała

Dr Bożena Kurc-Darak

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
Katedra Morfologii i Embriologii Człowieka

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia
p.o. kierownik

dr Zygmunt Domagała

Podpis Dziekana właściwego wydziału

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
WYDZIAŁ LEKARSKI
DZIEKAN

prof. dr hab. Andrzej Hendrich

Zapiski

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu
WYDZIAŁ LEKARSKI
Prodzikan ds. Studentów

Dr hab. Paweł Domosławski